

MCSE-hírek

MCSE '97

Hagyományainkhoz híven már októberi számunkkal együtt kiküldjük a jövő évi tagdíjak befizetésére szolgáló csekkünket. Kérjük, mielőbb, újítsák meg tagságukat, egyrészt azért, hogy könnyítsenek adminisztrációs terheinken, másrészt azért, hogy 1997-es évkönyvünket időben kipostázhassuk.

A **pártoló tagdíj összege 1997-re 1900 Ft**, tehát kis mértékben ismét emelnünk kellett — manapság talán nem szükséges emiatt hosszan magyarázkodni. Az emelt összegű tagdíj önmagában nem fedezi kiadásainkat — többletbevételekhez jövőre is pályázatok és támogatások útján szeretnénk hozzájutni. **Mindazok, akik befizetik az 1997-es pártoló tagdíjat, automatikusan megkapják a Meteor csillagászati évkönyv 1997-et és a Meteor jövő évi számait.**

Nem tagok számára az Évkönyv — postai rendelés esetén — 600 Ft-ba, a Meteor jövő évi évfolyama 1680 Ft-ba kerül.

Mizser Attila

Közelebb a Csillagokhoz '96

A *Közelebb a Csillagokhoz* fantáziánévvel illetett nyári bemutatót másodízben hirdettük meg, és most is sokan csatlakoztak kezdeményezésünkhöz. Az esemény kapcsán szóróanyagot jelentettünk meg (a Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága és a XI. kerületi Önkormányzat Kulturális és Média Bizottsága támogatásának köszönhetően). Szóróanyagainkat idejében eljuttattuk a vidéki szervezőknek éppúgy, mint a napilapoknak. Budapesten az alapos előkészületek ellenére mindössze 100–120 érdeklődő volt kíváncsi a Planetárium mellett tartott bemutatókra, pedig minden eddiginél több távcsővel vonultunk ki, és a Lorrymage Hungary most is támogatta rendezvényünket videovetítőjével. Úgy látszik, a bemutatót mindenképpen valamilyen rendkívüli égi eseményhez kell kötni, hogy a médiumok is felfigyeljenek rá. A Galileo szenzációs eredményei — melyekhez mostani akciónkat időzítettük — ezek szerint *nem elég szenzációsak...*

Az este 8-kor kezdődő program súlypontját Kereszturi Ákos előadása képezte, melyet — hála az Internetnek — a legújabb Galileo-képekkel és animációkkal színesíthettünk. Természetesen egyesületünket is bemutattuk a nagyjéreműnek, majd amatőr asztrofotók következtek, és nem maradhatott el az „űrdiszko” sem. A számítástechnika és a csillagászat iránt egyaránt érdeklődők Galileo-képekkel, animációkkal, csillagászati programokkal gazdagodva térhettek haza — Tepliczky István jóvoltából. Legfontosabb távcsöves célpontjaink a Jupiter és az első negyed utáni Hold voltak, de a kitartóbbak a Szaturnuszt is láthatták. Lantos Zsolt, Szalai Tamás, Taracsák Gábor, Sárnecky Krisztián, Tóth Éva, Sebők György „és még sokan mások” kezelték a távcsöveket, Mátis András pedig a Planetárium részéről végezte a helyi szervezést.

Mizser Attila

Esztergom

Az idő jónak ígérkezett, csupán egy-két felhőfoslány vonult át az égen, a Hold már este 6-kor jól látszott a bemutató meghirdetett helyszínéről, a Béke-téri Vízlépcsőnek nevezett szökőkúttól. Fél nyolc felé levittem a távcsövet (a Regiomontanus Klub 100/1000-es refraktora), és a Hold felé fordítottam. Hamarosan érdeklődők vettek körül, és megcsodálták a kráteres felszínt. A Jupitert pont egy felhőpamacs takarta. 8 órakor teljesen beborult. Ekkorra — hála a hírverésnek — már több mint 40 érdeklődő tolongott a távcső körül. (Előző nap kis fénymásolt plakátokat helyeztünk el a lakótelep lépcsőházi ajtóin, továbbá a helyi rádió és televízió is közölte felhívásunkat.) Közben megérkezett Dinnyés Lajos és Zsombok Gábor tagtársunk is, ők a látogatók szóval tartásában voltak segítségemre. Néha-néha egy felhőlyukon megjelent a Hold, ilyenkor a gyerekek közelharcot vívtak az okulárért. Aztán végre kitisztult, és mindenki sorra került. A Jupiter még mindig nem bukkant elő, pedig csak néhány fokkal volt odébb. A közönség folyamatosan cserélődött, újabb és újabb kíváncsiskodók érkeztek.

Közben bekapcsolták a Bazilika kupoláját és főleg az eget világító reflektorokat, melyek hatalmas fénypázmákat rajzoltak a csillagok közé. A „fényszennyezés” szó hallatán többen meglepődésüknek adtak hangot: „Hát még ilyen is van?” A bemutásban az Alcor–Mizar következett, majd végre előbújt a Jupiter is; sajnos ezt már csak kevesen várták meg. Aztán lassan teljesen elfogyott a tömeg, s már majdnem összecsomagoltuk a távcsövet, amikor észrevettük az egyik panelház fölött a felkelő Szaturnuszt. Mivel ekkor már csak hárman maradtunk, egymásnak mutattuk be a gyűrűs gázóriást.

Ezen a borongós nyári estén kb. 100–150 ember volt kíváncsi az ég titkaira, s többen jelezték, máskor is szívesen részt vennének hasonló eseményen. Nálunk idén is bevált: egy lakótelep „megcélzása” a távcsöves bemutatóval. Bátran ajánlom a módszert minden helyi csoportunknak és vállalkozó kedvű tagtársunknak.

Nyerges Gyula

Hajdúböszörmény

Mi hajdúböszörményi amatőrök — akárcsak tavaly — augusztus 11-ét választottuk a bemutató napjának. Már koradélelőtt látszott, hogy derült, szép esténk lesz. Az esti bemutatót három médiumban reklámoztuk, mégpedig a Városi Televízióban, a Hajdú-rádióban és a Szabadhajdú újságban. Rendezvényünk 1996-ban is része volt a Hajdúhétnak, így sokkal jobban tudtuk a bemutatót reklámozni pl. több nyelvű plakátokkal is.

A bemutatóra 22 órától érkeztek az érdeklődők a Sillye Gábor Művelődési Központ tetőteraszára, ahol egy 6 cm-es Zeiss-refraktort állítottunk fel. A nagyszámú érdeklődő láttán kicsit megrettentünk, de aztán álltuk a sarat. Természetesen az est sztárja a Jupiter volt négy Galilei-holdjával, az est folyamán helyet kaptak a rögtönzött

kiselőadások és más fényes csillagászati objektumok is, pl. az M13 bemutatása. A regisztrált érdeklődők száma Hajdúböszörményben 341 fő volt. Reméljük, jövőre legalább ennyien lesznek kíváncsiak a csillagos ég nyújtotta csodálatos látványra.

iff. Balogh Zoltán

Ópusztaszer

A millicentenáriumi ünnepségekhez kapcsolódóan tartottuk meg bemutatónkat Ópusztaszeren, augusztus 23-án.

A Richter G. SE Dorogi Természetjáró Szakosztály millicentenáriumi túrájával ekkor épp Ópusztaszeren tartózkodtunk. Felkészülve az országos bemutatóra, meghirdettük a kemping területén az est lehetőségeit. Az időjárás komiszkodott velünk a lassú cammogó felhőkkel. Végül kitisztult, és zavartalanul folyt a bemutatás az eléggé fényszennyezett területen. Telementorunkkal azért mindig találtunk megfelelő helyet a különböző látnivalókhöz. Nagy érdeklődés kísérte bemutatónkat. Főleg felnőttek voltak, de gyerekek is szép számmal. Távcsovünknél állandó tumultus és sorbanállás volt. Ismertettük, hogy ez a nap az MCSE által országosan meghirdetett távcsoves bemutató kampány. A bemutató 20–23 óráig tartott, folyamatos kiselőadásokkal, ismertetésekkel és magyarázatokkal az ostromló kérdésekre.

Bemutattuk a Holdat, a Jupitert, a kettősöket, az M13-as gömbhalmazt, a Perseus-ikerhalmazt, az M31-es extragalaxist. Közben ismertettük a csillagképeket, mivel a többség kételkedett az égbolton való tájékozódásban. Okulárspektroszkóppal a fényesebb csillagok színképét nézték, kézbe adva pedig a lámpák fényét csodálták. A bemutatás alatt az MCSE szórólapját mindenki megkapta. Szinte valamennyien a 75–80 résztvevő közül először néztek távcsovébe. A közös távcsovezés családias hangulata mellett felkeltette érdeklődésüket a csillagos ég iránt, és a távcsovezés végén elmarasztalták az esztelen fényszennyezést.

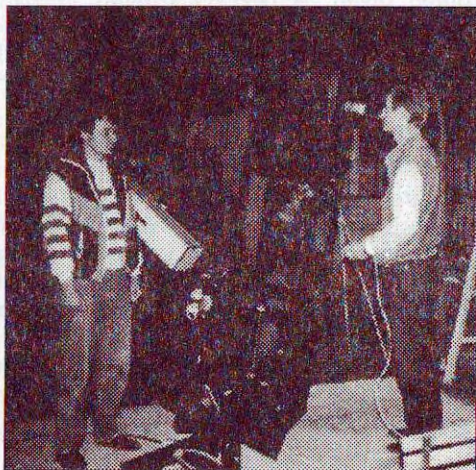
Nagy élmény volt tapasztalni a résztvevők lelkesedését és a távcso melletti kitartásukat. Mindent látni akartak, és semmit sem elmulasztani.

Mécs Miklós–Dudás György

Kunszentmárton

Kunszentmártonban a Közelebb a Csillagokhoz nevű rendezvényhez kivételesen minden rendelkezésre állt. Még a nagyon várt tiszta égbolt is megtisztelt bennünket.

A bemutatást mi augusztus 24-én tartottuk meg. Kellő időben előre meghirdettük, ami meg is hozta gyümölcsét. Este 8-ra előkészítettünk mindent, így nyugodtan vártuk az érdeklődőket. Jöttek is, rohamszerűen. Percek alatt sorok álltak a 170/1250-es és a 295/1850-es Newton-távcso előtt. Néha nehéz volt közel férkőzni a számítógépekhez is, ahol Nagy József barátunk PC-s csillagászati programok segítségével próbál-

ta mindazt elmagyarázni, amit a távcsövekkel látni lehet. Térképek, szakkönyvek, kiadványok segítettek abban, hogy minél precízebben tudjunk válaszolni az időközben felmerülő kérdésekre.

Öröm volt megfigyelni azokat, akik most láttak először komolyabb távcsövet. A kb. 80–100 főnyi látogató között minden korosztály képviseltette magát. A vállalkozóbb szelleműeknek talán az jelentette a legnagyobb élményt, hogy a távcsövekkel önállóan is „vadászhattak” az éjszakai égbolt csodáira. Mert látnivalóban nem volt hiány! S hogy mi került az „étlapra”? Csak fűtőlag néhány objektum: a Hold, a Jupiter, a Szaturnusz, a Vénusz, a legszebb kettőscsillagok, nyílthalmazok, a Gyűrűsköd, az Andromeda-galaxis...

Éjjel egy óra körül rövid időre felhők úsztak át az égen, ami megtizedelte a nézők hadát. A borulás szerencsére nem bizonyult tartósnak, kb. egy óra múlva újra ragyogóan tiszta égbolt kápráztatta el a kitartóbb embereket. Sőt, hajnali három óra tájban is érkeztek újabb érdeklődők.

Rendezvényünknek a hajnali szürkület vetett véget. Fáradtan, de boldogan pakoltunk össze. Azt hisszük, mindenki meglegedésére egy sikeres bemutatást tudhatunk magunk mögött. Szerencsénkre igen nagy baráti segítséget kaptunk. Enélkül nem ment volna minden ilyen gördülékenyen.

Talán ezek után az eddiginél is nagyobb érdeklődés alakul ki városunkban a csillagászat iránt.

Kovács Károly–Pugner Kálmán

Veszprém

A Csillagászat Napja április 3-i borult időjárása után erősen bizakodtunk, hogy az augusztus 23-i rendezvény nem jut hasonló sorsra. Helyszínül most is a Március 15. úti Klubkönyvtár előtti füves területet választottuk. A nyári szünet és a szabadságok miatt nem terveztünk hosszabb programot, és mivel akadt bőven látnivaló odafent, távcsöves bemutatóval fogadtuk a nagydíjazottat. A veszprémi csillagászati szakkör 80/800-as refraktora mellé egy „nagyágyút”, Schné Attila 30 cm-es Newton-reflektorát is felállította. A refraktorral a Holdat, a reflektorral a Jupitert mutattuk be. A Jupiter olyan csemegével szolgált, amely szakkörünk jelenlévő tagjai számára is újdonság volt. A bemutatás idején kezdődött az Io hold átvonulása a bolygó korongja előtt. Korábban már észrevettük, hogy nem látható az összes Galilei-hold, de úgy gondoltuk, hogy a hiányzó kísérő a Jupiter mögött lehet. Schné Attila folyamatosan figyelte a Jupitert egy ideig, és sikerült megpillantania a korong elé vonuló Iót. Ettől kezdve ezt a hold-átvonulást mutattuk be a 30-as tükrőssel. Eközben a lencsés távcsövel tettünk egy kis kirándulást a Holdon.

Megmutattuk — többek között — az M11-et is. Ekkor már úgy fél tíz felé járt az idő, úgy gondoltuk, ideje a Hale–Bopp-üstökös is felkeresni. Sajnos mire megtaláltuk volna — a városi, holdas égen ez nehezebbnek bizonyult, mint gondoltuk —, a felhők eltakarták az Ophiuchust, így az üstökös bemutatása a jövő évi Csillagászat Napjára maradt. Pedig a siker reményében még a legközelebbi kandelábert is „fénytelenítettük”.

Pontos számolást nem végeztünk, de becslésünk szerint 60–70 fő — jórészt felnőttek — vett részt a bemutatáson. Ezúton köszönöm meg Schné Attila és a veszprémi csillagászati szakkör tagjainak a segítséget.

Horváth Ferenc